

HET KLIMAAT EN DE OVEREENKOMSTEN TUSSEN ECOLOGIE EN DE KUNST

Inleiding door Albert Corporaal op 12 juli 2013, uitgesproken in de Bergkerk bij de opening van de SALON van Deventer ('kunsten).

Kent u het spelletje "Ik zie, ik zie wat jij niet zet en dat is....." ? We deden dat vroeger op een verjaardag, familiefeestje of ander moment met veel kinderen of jonge mensen bij elkaar.

Als ik door de natuur loop denk ik hier ook wel eens aan en denk dan "....ik zie, ik zie.....en ik zal jou uitleggen hoe je kunt kijken, hoe je kunt zien en hoe je kunt waarnemen en begrijpen.....". En in de loop van decennia ben ik steeds beter gaan kijken en steeds meer gaan zien. Ik ben gaan leren ontdekken volgens welke regels en wetmatigheden de natuur in elkaar zit. Ik heb in de loop der tijd leermeesters ontmoet die me wezen op de samenhang in de natuur. En het is samenhang die ook lijkt op te gaan voor zaken die mensen aangaan. Neem het onderwerp diversiteit en hiermee samenhangende condities.

Variatie in de natuur en variatie in de kunst.

In de natuur werken er een paar heel basale factoren, die ook voor de kunst opgaan: **storing, stress en structuur.**

Regelmatige variatie in de natuur draagt bij harmonie en stabiliteit in de natuur. Regelmaat wapent tegen ongewenste risico's. Regelmaat of voorspelbaarheid betekent dat bepaalde storing en stress minder vat op het organisme hebben of op het leefgebied ervan. Enz.....er is veel meer over te zeggen.

Regelmatige variatie in de natuur ontstaat wanneer er langdurig dezelfde condities, volgordes en ordening in een systeem gelden. Uiteenlopende 'families' van organismen komen dan met één of meer vertegenwoordigers deelnemen aan de leefgemeenschap en er ontstaat allerlei zekerheid en voorspelbaarheid. Bijvoorbeeld: vogels, zoogdieren, vissen, insecten, spinnen, weekdieren, mantel- en holtedieren, schimmels, bacteriën, enz, enz. leven in een stabiel systeem.

Ingewikkelde systemen hebben veel variatie en daarmee veel diversiteit. Veel diversiteit is een goed teken en is een signaal van orde, regelmaat, weinig onvoorspelbare risico's. Veel diversiteit leidt ook tot nog meer diversiteit en 'gesupergeponeerde' nieuwe diversiteit. "Iets" is er omdat er aan steeds meer voorwaarden voldaan wordt. Er komt ook ruimte voor 'tere organismen', afwijkenden en afhankelijk..... Maar isolatie werkt ook diversiteit in de hand, dus maak er geen éénheids-worst van, blijf niet alleen maar 'opschalen', doe ook aan 'neerschalen' en maak dingen ook kleiner.

Dat is trouwens niet alleen maar ecologisch, maar ook sociaal-economisch van belang !

Complexe samenlevingen zijn er dankzij stabiele structuren.

Wéinig diversiteit is er wanneer storing en vernieling, verandering en veel dynamiek heerst, wanneer regelmaat erg afneemt en wanneer wanorde gaat heersen. Organismen willen van nature dan vluchten en ontwijken, onderduiken of als nomade leven en rondzwerven. Organismen investeren dan liever in overleven en niet in het maken van hechte structuren. Voorbeelden zijn vaak **opportunisten**.

Weinig diversiteit is er ook wanneer stress overheerst. Wanneer is niet de juiste hoeveelheid stress is, maar te veel of juist te weinig. Voor natuur geldt dat diversiteit afneemt wanneer één of meer factoren gaat overheersen, denk aan te veel water (overstromingsrisico's), te veel licht en daarmee warmte (rotswoestijnen), te veel voedsel (verrijking, overbemesting). Maar ook bij te weinig zijn er verliezers te

betreuren, denk eens aan te weinig water (verdroging, verzilting), te weinig licht (wonen in grotten) of te weinig voedsel (honger, leven in hoogveen of in de oceaan). Sommige soorten gaan zich trouwens aanpassen aan 'te veel of te weinig', zo heten al gauw **'specialisten'**.

En zo kunnen de ecologische factoren 'structuur, stress en storing' ook een wezenlijke condities vormen voor de diversiteit aan kunstenaars, kunst en kunstuitingen. Zo duidt een relatief hoog aantal soorten kunstuitingen op een systeem met relatief veel structuur. Gespecialiseerde kunstenaars duiden op relatief veel stress waarbij tekorten optreden (dus aanpassingen) en veel opportunistische kunstenaars gaan vooral mee of de 'golven van cultuur en conjunctuur' en leveren de 'beschilderde plankjes van aangespoeld hout, hier, op de Bahama's, op Cuba, Tenerife en Nieuw Zeeland....., of unieke strohoedjes made in China....., meisjes met betraande ogen of stoerkijkende-Marlon-Brando's die een gevaarlijke act lijken te doen..... .

Kunst is ook een uiting van leven die verbonden lijkt met dezelfde wetmatigheden waaraan alle levende wezens moeten voldoen. Kunst duidt ook op een zekere mate van structuur, stress of storing. En zo volgt kunst in historisch opzicht ook een op- en neergaande lijn en zo verradt de aard van de kunst de conditie waaronder ze tot stand komt.

En nu weer even terug bij af: "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet.....en dat is diversiteit in Deventer kunst, dat is diversiteit van het leven hier....." En ik zie dat Deventer goede condities biedt voor diversiteit, want heel veel is anders dan dat van de ander.....ik zie de doorwerking van een goede structuur, ik zie vele specialisaties en ik zie eigenlijk geen opportunisten en dat is goed !

Ik wens u een prachtig kunst-weekend toe, geniet en creëer en streef naar soberheid en orde.

Dank u voor uw aandacht.

Albert Corporaal.